

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: *G. J.*

Cím: *Rövidesen megjelennek Budape-*
st utcáin a könyvkölcsönző autók

Forrás: *Nemzeti Hírség*

Bp. (Hely) *1935 júl. 30.* (Idő)

(Köt. v. füz.) (Oldal)

Osztályozás

Tárgy

027.4

Hely

Idő

Személy

Helyszám

Központ

Rövidesen megjelennek Budapest utcáin A KÖNYVKÖLCSÖNZŐ AUTÓK Porszívógépek sziszegő polipkarjai végzik a nagytakarítást a Fővárosi könyvtárban

A Baross-utca és a Reviczky-utca sarkán, az olasz barokk paloták fejedelmi pompájában áll ez a ház, amelynek az idő, a fennállása óta elmúlt ötven év, meginkább megaranyozta patináját. A máskori nagy sürgős-forgás helyett most egy zárt ajtó fogad, nagy plakát tiltja meg a bejárást a nyári szünet alatt. A fővárosi könyvtár zárva van, de család-nánk, ha azt hinnénk, hogy ezalatt az idő alatt az épület mozdulatlan álmát alussza.

A feljárat és a termék Franciaországból hozott óriás csillárai nappali fényt árasztanak az aranylapokkal és dus cirádákkal borított falakra. Ezekben a termekben valamikor Ferenc József is megfordult. Magyarország talán legóriásibb tánctermeiben az osztrák-magyar monarchia fényes nevei keringöztek. A pompás termék arról a történetről is mesélnék, amikor a daliás huszárfőhadnagy, gróf Széchenyi Viktor, egy országos híri cigányzenekart szerződtetett, amely azonban képtelen volt játszani. A terem csillogó közönsége kíváncsian figyelt föl a

cigányok magasban levő erkélyére, ahonnan a primás arra kérte a fiatal gróft, engedje meg nekik, hogy a parketten játszanak, mert ők cigányok és ha nem látják a lábuk mozgását, képtelenek játszani.

A porszívógépek monoton zenéje bug a levegőben. Óriási, polipszerű csápok nyulnak be a könyvek közé, hogy azokat a portól megtisztítsák. Egészen különleges szerkezetet konstruáltak erre a célra, amely rövid órák leforgása alatt a könyvek ezreit képes megtisztítani. Elképzelhető az a munka, amelyet ezeknek a polipkaroknak végezniük kell, ha arra gondolunk, hogy a könyvtárnak több mint 500.000 könyve van és az évi átlagos könyvkölcsönzés száma az egymillión is felül van.

Paszsiánsz — tértivevényekkel

A történelmi nevezetességű vöröskandallós teremben, ahol máskor a kölcsök hajolnak a katalógusokra, most a fehérköpenyes könyvtártszűzviselők

különös munkával vannak elfoglalva. *Mintha passziánszot játszanának a piros és szürke lapokkal, a kikölcsönzött könyvek tértivevényekkel.* A statisztikai feldolgozásoknál van erre szükség, ebből fogják később megállapítani és a kiadandó évkönyvben közölni, kik és milyen állásban levők, hány könyvet kértek ki.

A kézikönyvtár polcai helyén tátongó üresség fogad, asztalosok dolgoznak ott, gyaluk futnak föl és alá, padlófényező gépek táncolnak a földön, mert a Fővárosi Könyvtárnak könyvtári népművelő feladatán kívül még egy fontos hivatása is van, fenntartani az utókor számára ez a történeti becsü palotát, megóvni a pompás termeket, a berakott tükröket, a remekbekerült csillárokat az enyészettől.

Megállapítják, melyek azok a könyvek, amelyek már nem valók a kézikönyvtárba, amelynek mindig lépést kell tartania a modernség szellemével. A Fővárosi Könyvtár büszkeségei a külön gyűjtemények... Lehelletnyi finomszálú kefékkel, amelyeknek tetejét egy Németországból hozott különleges olajszerű anyaggal kenték be, tisztogatják a fővárosi gyűjtemény kincset érő könyveit. A legrégebbi és legértékesebb közülük a két példányban is meglevő *Thuróczy Krónika*, a XV. század történelmi könyve, amely részben Budáról is szól. Az egyik példányt kézzel színezett képek díszítik. Erre a könyvre a könyvtár anynyira vigyáz, hogy csak a legkomolyabb kutatóknak adja ki.

Mellette diszeleg a *Schedel-krónika* nemcsak a kutatóknak érdekes a könyv, hanem a laikusoknak is. Buda várának

egykoru képe miatt, amelyet minden valószínűség szerint Dürer készített. Dürer édesapja ugyanis Németország felé haladtában itt ment át Budán és vázlatot készített Buda városáról, amelynek renaissance házai között itt-ott a gótikus építkezés emlékei is feltűnnek. Később Ajtósi mester Nürnbergben telepedett le, fia gyakran lapozgatott apja legendás vándorlásainak emlékei között. Így kerülhetett valószínűleg kezébe a kép, mesterének, Wohlgenutnak, a műhelyében, ahol a *Schedel-Krónika* is készült. *Apjának vázlatát másolta le Dürer.* Jellemző, hogy az egész *Schedel-Krónika* ez az egyetlen képe, amely a valóban látottak után készült. A század elfogása nem tartotta fontosnak, hogy Komárom, Bécs vagy Prága aláírású képek csakugyan ezeket a városokat ábrázolják-e. Az első képillusztrációk tehát az írói és művészi öntudat minden legcsekélyebb jele nélkül készültek.

Motorosított könyvtárak

Az utcáról teherautók túlkölése halatszik fel! A főváros teherautói állnak hosszú sorban a palota előtt. *A tizenöt főkönyvtárt most látja el a főintézet könyvekkel.* A szünet megkezdése előtt a főkök ide szállították könyveiket, amelyeket most megfelelő csoportosításban, felfrissítve másként osztanak be. Az autó több külföldi város példájára, Budapest népművelésében rövidesen igen fontos helyet fog elfoglalni. *Megjelennek Budapest utcáin a furgé, amerikai mintára berendezett könyvkölcsönző-gépkocsik,* amelyek a fővárosnak főleg periferiáit fogják ellátni könyvekkel. Meghatározott időben és helyen fognak meg-

jelenni, ahol már a kölcsönzők várni fogják a könyves-autót, amelynek a székesfőváros népnevelő programjában egészen különleges helyet szántak *Könyvhöz jut a periferiák népe és jó könyvhöz!*

A könyvkötő műhelyből újabb és újabb küldemények érkeznek. A nyári szünetet a könyvtár arra használja fel, hogy a használat következtében megrongálódott könyveket ujonnan köttesse be. El kell ismerni, hogy a könyvtár olvasóközönsége szeretettel bánik a könyvekkel, mert statisztikai kimutatás szerint a Fővárosi Könyvtárban aránylag sokkal kevesebb könyv rongálódik meg, mint például Amerikában, az ottani könyvtárak kimutatása szerint. Ez a pazar, ékes épület valahogy *az olvasóknak is az áhitatot és figyelmességet szuggerálja.* A könyvtár kártékony duvadai a tolvajok. Ezek inkább a szegénysorsu intellektüelk köréből kerülnek ki, akik nem tudnak ellentállni annak a kísértésnek, hogy egy általuk megkívánt könyvet ruhájuk alá rejtve, vagy más módon, el ne vigyenek. Számos esetben megtörtént az is, hogy a tolvaj évek múltával, talán lelkiismerete szavára hallgatva, *a lopott könyvet névtelenül visszajuttatta a könyvtárnak.*

A Fővárosi Könyvtár vezérkara, élén *Enyvvári* Jenő igazgatóval, állandó figyelemmel kíséri a külföldi könyvtárrendszereket és igyekszik azokat a hazai viszonyokra alkalmazni.

A Fővárosi Könyvtárt rövidesen ismét átadják rendeltetésének. Kovácsolt fakapui felé megindul a könyvszomjas emberek tömege. Az egyhónapos pihenő *megfiatalította ezt a kitünő intézményt* és még patinásabbá tette a remek palotát, amelynek belsejében ódon fóliánsok és új könyvek öntik át lelküket idős tudósokba és ifju lelkes kutatókba.